

MIODUNKA (27) *sb f*

miodunka (25), **miodunki** *pl t SienLek* (2).

miodunka (26), **miodynka** (1), [**miodonka**]; miodunka : miodynka *FalZioł* (21:1).

W o wahania; a jasne; miodonka z tekstu nie oznaczającego ó.

sg N miodunka (13). ◊ *G miodunki* (9). ◊ *A miodunkę* (3). ◊ *pl N miodunki* (1). ◊ [*G miódunków.*
◊ *D miodunkóm.*] ◊ *A miodunki* (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *bot. Melissa officinalis L. a. Melittis melissophyllum L.; melisa lekarska a. miodownik melisowaty, byliny z rodziny wargowych (Labiatae); pierwsza o silnej cytrynowej woni, pochodząca z regionu śródziemnomorskiego już w starożytności znana jako roślina lecznicza; citrago a. melitaena vallium, melissa silvestris Cn* (23) : Melliffa. Modynka [!]. Wantzenkraut [Polne Kádzidło/ Imonenblat *SienHerb* 97b] [...] *A Miodunka iest ciepła y łucha w wtorim łopniu/ Kiedy zieloną Modunkę [!] wfuzyłz na łońcu FalZioł* I 79d; *Też vwarz Modunkę [!] s škorkami Citrinowemi/ á łtrochę Cinamonu/ á tego łie napijay oczukrowawłzy FalZioł* I 80a; *Też miodunka vwarzona w wodzie defzczowej z nalieniem babczanym/ czirwoną niemocz załtanawia. FalZioł* I 80a, I 37d, 57d, 79d [3 r.], 80a [3 r.], b [2 r.] (21); *Miedzy źioły/ Láktuká/ Podroźnik/ Miodunki/ ty źiołá nie mnożą Melánkoliey. SienLek* 8, 40.

2. *bot. Anchusa officinalis L.; farbownik lekarski, roślina dwuletnia lub trwała z rodziny szorstkolistnych (Boraginaceae), używana w lecznictwie i barwiarstwie; buglossum, euphrosynum Calep, Cn; lingua bubula Cn* (2) : [CIRSION BVGLOSSA Regalis. Miodunki. Miódunki źiele znákomité znáią wfuzyłcy: iest dwoiákié/ iedno poľpolité które v nas roście ná polach [...] Drugié iest práwé Cirlion, nie ták koľmáté/ gładźé/ kwiat téż modry/ ále więťszy niżli v poľpolitych Miódunków. *UrzędowHerb* 95a.]

Zestawienie: »wielka miodunka« (2): Bugłóffum sive bugłóffos – *Wo owi [!] ięzik, albo wielka miodunka. Calep* 141b, 378b; [Wołowy ięzyk/ álbo wielka miodunká Bugłóffa, Ochfenzungen [Wołowy ięzik *FalZioł* I 18a]. *SienHerb* 22b].

3. *bot. Borago officinalis L. (Rost); ogórecznik lekarski, roślina dwuletnia z rodziny szorstkolistnych (Boraginaceae), używana w lecznictwie* (1) : *Wezmi łoku wołowego ięzyka poľ kwarty albo mniej/ izopu/ miodunki [miodunki mniejłzey SienHerb* 23a], *kaźdego po poľ garłci FalZioł* I 18a.

[*Zestawienia:* »miodunka mniejsza« *SienHerb* 23a (*Linde*) cf wyżej.

»miodunka ogrodna«: *Miodunká ogrodna/ Bugłóffum vulgare. Hamochfzentsung. SienHerb* K3#v.]

4. *bot. Zestawienie:* »gajowa miodunka« = *prawdopodobnie Catananche L.; roślina śródziemnomorska z rodziny złożonych (Compositae); catanance Calep; bistorta, colubrina, serpentaria Cn* (1) : *Catanance Herba est, qua ad amorum veneficia Thessalae mulieres utebantur – Węzownik, gaiową miodunka. Calep* 171a.

5. [*bot. Zestawienie:* »płonne miodunki« = *Echium vulgare L. (RostSł); żmijowiec zwyczajny, roślina dwuletnia z rodziny szorstkolistnych (Boraginaceae), miododajna, używana w lecznictwie; alcibiadion, buglossum agreste, clematis, echion, echis, echium, lagine, scammonium tenue Cn: ALCIBIADION*

Echion [...] Bugloŝŝon Agreŝte. Po polŝku Płonné Miodunki. ZIele to poŝpolicie roŝcie ná pialkach/
[...] liŝt ma podobny Miodunkóm/ ieno koŝmátŝy y oŝtrzeyŝy *UrzędowHerb* 17a.]

6. [bot. Zestawienie: »majowa miodunka« = *Pulmonaria officinalis* L. a. *Pulmonaria obscura* Dum.; miodunka plamista, płucne ziele a. miodunka ćma, byliny z rodziny szorstkolistnych (*Boraginaceae*), druga stosowana już w średniowieczu w postaci naparów, zasypek, syropów i nalewek; *consiligo*, *hepatica*, *lichen*, *muscu spulmonarius*, *pulmonacea*, *pulmonaria* Cn: Maiowa miodunká/ *Pulmonaria*. Lugenkraut. *SienHerb* K3#, D4#v.]

7. [Ofiara z miodu: ofiarvysz [...] Cereri groch wylczy Mercvryszewy Myodonko [*Mercurio mella*; Merkuriuŝowi miod *HistAl* Kv] *HistAl* 1510 388.]

Synonimy: 1. *kadzidło*; 2. »wołowy język«

Cf [MIEDZICZKA], [MIEDZINKA]

AKtt